

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/315/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114223415
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1114223415.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Ing. Z. D., U. X, U., zastúpeného Pavlom Frunkom, Slnecná 40, Banská Bystrica, proti odporcovi: Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o zaplatenie 480.930,33 eura s prísl., na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č.k. 4C/156/2014-298, zo dňa 31.7.2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a žiadnemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom podaným na Okresný súd Bratislava IV 12.2.2014 (postúpeným na Okresný súd Bratislava I 14.8.2014) domáhal, aby súd odporcu zaviazal na zaplatenie 480.930,33 eura spolu s úrokom z omeškania 9,25 % ročne od 29.4.2011 do zaplatenia a trov konania titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Návrh odôvodnil tým, že s odporcom uzatvoril neplatné zmluvy o úvere č. XXX/XX/XXXXXX z 20.4.2007 na 47.730.000,- Sk a dodatky č. 1 až 7 k uvedenej zmluve, pričom na základe dodatku č. 5 bolo deklarované zvýšenie úveru na 1.692.889,86 eura, čo vzhľadom na dojednanie napadnutej zmluvy o úvere, ktoré umožňujú účtovať odporcovi poplatky celkom 18.512,06 eura musí byť posúdené tak, že odporca ako dodávateľ nikdy neposkytol navrhovateľovi ako spotrebiteľovi plnenie v deklarovanej výške, ale iba vo výške zníženej o poplatky za plnenie, ktoré mu nikdy nebolo poskytnuté a slúži výlučne záujmom odporcu. V spoločnom registri bankových informácií bol úver vedený ako spotrebný; svoj nárok vyčísliť tak, že zo sumy všetkých plnení, ktoré odporcovi zaplatil v celkovej výške 2.173.790,49 eura, odrátal sumu skutočne prijatú od odporcu (1.692.860,16 eura). Zároveň namietol aj platnosť rozhodcovskej doložky, nakoľko má charakter neprípustného vzdania sa práva zaručeného Ústavou SR.

Súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že v danej veci navrhovateľ uzatvoril s odporcom 20.4.2007 zmluvu o úvere č. XXX/XX/XXXXXX, na základe ktorej sa odporca zaviazal poskytnúť navrhovateľovi na základe jeho žiadosti a za podmienok dohodnutých v zmluve peňažné prostriedky ako strednodobý úver na financovanie projektu 47.730.000,- Sk, za úrokovú sadzu BRIBOR pre 6 mesačné depozitá, platný v deň podpisu zmluvy o úvere + odchýlka 3 % p.a. na dohodnutý účel - financovanie výstavby 3 dvojdomov v katastrálnom území D. Q. T. v zóne U. M. a navrhovateľ sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky do 30.11.2008 a v stanovených termínoch zaplatiť príslušenstvo úveru. Navrhovateľ sa zároveň podľa čl. III bod 1 zaviazal splácať úver postupne po skolaudovaní jednotlivých objektov a vo výške zodpovedajúcej výnosu z predaja jednotlivých objektov v zmysle projektu. V čl. VII bod 5 sa účastníci zmluvného vzťahu dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené dohodou a v prípade nedosiahnutia dohody budú tieto

predložené a riešené, pokiaľ sa sporové strany písomne nedohodnú inak, pred Rozhodcovským súdom, zriadeným pri obchodnej spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. Strany sa dohodli, že rozhodnutiu Rozhodcovského súdu sa podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. Zároveň sa dohodli, že ustanovenia tohto bodu sa nebudú vzťahovať na spory z platobného styku, ktoré vzniknú medzi bankou a klientom pri vykonávaní prevodov ale pri vydávaní a používaní elektronických platobných prostriedkov, pokiaľ klient akceptuje verejný návrh banky dostupný na všetkých obchodných miestach banky, na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej budú tieto spory riešené pred Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že vec nemôže ďalej prejednávať a je potrebné konanie v zmysle § 106 ods. 1 O.s.p. zastaviť, nakoľko odporca uplatnil námietku pri prvom úkone, ktorý mu patril a účastníci nevyhlásili, že netrvajú na zmluve; nejde o prípad cudzieho rozhodcovského rozhodnutia, ani o spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu. Rovnako nejde o vec, ktorá nemôže byť podľa práva Slovenskej republiky podrobená rozhodcovskej zmluve ani o vec, ktorou sa odmietol zaoberať rozhodcovský súd. Uviedol, že v zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. (účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere) sú z pôsobnosti tohto zákona vylúčené zmluvy o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk, zodpovedajúcej 200 eur a nad hodnotu Sk zodpovedajúcu 20.000 eur. Takouto zmluvou je aj zmluva o úvere uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom. Ak zák. č. 258/2001 Z.z. vylúčil zo svojej pôsobnosti určité zmluvy, je potrebné uvedené vykladať spôsobom, že tieto zmluvy nemožno považovať za spotrebiteľské úvery a teda ani za spotrebiteľské zmluvy. Z toho potom vyvodil, že medzi navrhovateľom a odporcom nebola uzatvorená spotrebiteľská zmluva a preto navrhovateľa nemožno považovať za spotrebiteľa. V tomto kontexte potom nemal daný právny podklad na posudzovanie neprijateľných zmluvných podmienok a uzavrel, že nie je dôvod, aby vec nebola rozhodnutá v rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky. Na uvedenom základe v zmysle § 106 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa konanie zastavil. O trovách konania rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Proti uzneseniu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podal odporca odvolanie a žiadal uznesenie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zastával názor, že súd prvého stupňa na rozhodnutie o náhrade trov konania aplikoval nesprávnu právnu normu, keď rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., pričom na daný procesný skutkový stav mal aplikovať § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. Pre správny výklad § 146 O.s.p. považoval za potrebné ozrejmiť v prvom rade vzťah ods. 1 k ods. 2; ods. 1 síce vyjadruje zásadu, ktorá sa v prípade skončenia konania z dôvodov uvedených v § 146 ods. 1 O.s.p. aplikuje, jej aplikácia však prichádza do úvahy vtedy, ak sú dané dôvody pre aplikáciu § 146 ods. 2 O.s.p., teda ak súd zastavil konanie z niektorého dôvodu, že: a) niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa musel zastaviť, b) došlo k späťvzatiu návrhu podaného dôvodne v dôsledku správania odporcu. Mal tak za to, že ak sú dané dôvody uvedené pod písmenom a) alebo b) nemožno aplikovať § 146 ods. 1 O.s.p. Nakoľko § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. je všeobecnou a teda subsidiárnou úpravou k § 146 ods. 2 O.s.p. upravujúcemu zásadu zodpovednosti za zavinenie, použije sa len vtedy, ak nejde o zavinenie zastavenia konania jedným z účastníkov konania podľa § 146 ods. 2 vety prvej alebo druhej O.s.p. Z uvedeného vyplýva záver, že súdy by pri rozhodovaní o náhrade trov konania pri zastavení konania mali najprv dôsledne skúmať zavinenie zastavenia konania účastníkmi a až následne, ak zavinenie nemožno pričítať žiadnemu z účastníkov, rozhodnúť o trovách zastaveného konania v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. Uviedol, že § 146 ods. 2 O.s.p. je lex specialis vo vzťahu k § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. ako lex generalis, a teda pri aplikácii má prednosť § 146 ods. 2 O.s.p. a len v prípade, ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 146 ods. 2 O.s.p., je potrebné aplikovať § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. Zdôraznil, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prípade zastavenia konania musí prioritne skúmať, či zastavenie konania je alebo nie je dôsledkom procesného zavinenia niektorého z účastníkov konania. Až keď žiadnemu z účastníkov konania nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania, môže rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Ak došlo k zastaveniu konania v dôsledku zavinenia niektorého z účastníkov konania, súd zaviazal na náhradu trov konania toho z účastníkov, ktorý procesne zavinil zastavenie konania t.j. správal sa tak, že súd nemal inú možnosť ako konanie zastaviť. V danom prípade, pokiaľ by súd postupoval uvedeným spôsobom, a teda aplikoval by prioritne § 146 ods. 2 O.s.p. ako správnu právnu normu, musel by dôjsť k záveru, že zastavenie konania v tomto prípade bolo jednoznačne spôsobené procesným zavinením navrhovateľa. Podľa konštantnej právnej teórie civilného procesu i judikatúry súdov pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prípade, ak konanie bolo zastavené, je zavinenie treba posudzovať výlučne z procesného hľadiska. Ďalej uviedol, že v Zmluve o úvere uzavretej

medzi účastníkmi konania (čl. VII. ods. 5) je obsiahnutá rozhodcovská zmluva vo forme rozhodcovskej doložky, na základe ktorej má v sporoch z týchto zmlúv (vrátane sporov o ich platnosť, výklad a zrušenie) podľa vôle účastníkov konania ako zmluvných strán rozhodovať Stály rozhodcovský súd, zriadený pri obchodnej spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. V danom prípade súd prvého stupňa zastavil konanie pre neodstrániteľnú prekážku konania, spočívajúcu v nedostatku právomoci súdu na konanie a rozhodnutie veci. Zastavenie konania v tomto prípade teda jednoznačne procesne zaviniť navrhovateľ, ktorý napriek existencii rozhodcovskej zmluvy medzi účastníkmi konania, nepodal návrh na rozhodcovský súd, ale všeobecný súd. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal za to, že súd prvého stupňa pri rozhodnutí o náhrade trov konania mal postupovať podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. a navrhovateľa, ktorý z procesného hľadiska zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, mal zaviazat' na náhradu trov konania, ktoré boli uplatnené a v zákonnej lehote vyčíslené.

Odvolačný súd preskúmal uznesenie v napadnutej časti podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti zrušiť.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Pri zastavení konania je potrebné dôsledne skúmať zavinenie zastavenia konania účastníkmi a až následne, ak zavinenie nemožno pričítať žiadnemu z účastníkov, rozhodnúť o trovách zastaveného konania v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. Z uvedeného vyplýva, že § 146 ods. 2 O.s.p. má postavenie lex specialis vo vzťahu k § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. Pri rozhodovaní o trovách konania v súvislosti so zastavením konania je tak potrebné zodpovedať otázku, ktorý z účastníkov zaviniť jeho zastavenie. Zavinenie zastavenia sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, nakoľko nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného ale procesného práva. Za zavinené zastavenia konania možno považovať aj návrh, ktorý bol podaný na súd v prípade, že sa jedná o nárok vyplývajúci zo zmluvy, uzavretej medzi účastníkmi konania, v ktorej bola dohoda zmluvných strán, že sa všetky spory, ktoré vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých na základe zmluvy alebo súvisiacich zo zmluvy, predložia na rozhodnutie v rozhodcovskom konaní.

V predmetnej veci navrhovateľ podal návrh na začatie konania napriek tomu, že rozhodcovská doložka bola uvedená priamo v zmluve o úvere v čl. VII bod 5 a vzhľadom na jej platnosť tak nebola daná právomoc všeobecného súdu. Možno preto konštatovať, že navrhovateľ bol povinný obrátiť sa so svojím návrhom na Rozhodcovský súd zriadený pri obchodnej spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s. (tak ako to vyplýva z rozhodcovskej doložky). Z procesného hľadiska tak k zastaveniu konania došlo na základe zavinenia na strane navrhovateľa, pretože ten napriek dojednanej rozhodcovskej doložke podal svoj návrh na všeobecný súd a preto súd prvého stupňa na námietku odporcu, vznesenú pri prvom úkone, konanie aj zastavil. V zmysle vyššie uvedeného tak súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď o náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., pretože z procesného hľadiska k zastaveniu konania došlo zavinením navrhovateľa a tak bolo potrebné pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. veta prvá a navrhovateľa zaviazat' na náhradu trov konania.

Na uvedenom základe odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec na ďalšie konanie. V ňom bude súd prvého stupňa povinný riadiť sa vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 226 O.s.p. viazaný. V ďalšom konaní rozhodne o náhrade trov konania odporcu (odvolací súd nerozhodol o výške náhrady trov konania, nakoľko by odňal možnosť preskúmania takéhoto rozhodnutia v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku) a svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.; zároveň rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.